

Voortgangsrapportage van het Programma 'Merkbare betere regelgeving en dienstverlening voor bedrijven 2018-2021'

Meer ruimte voor ondernemerschap, innovatie en maatschappelijk initiatief zijn belangrijke ambities van het kabinet. De kwaliteit van regels, maar ook de wijze van uitvoering heeft een belangrijke impact op de gevoelde regeldruk door bedrijven. De overheid kan helpen door de juiste randvoorwaarden voor ondernemers te creëren. Innovatievriendelijke regelgeving en een zo laag mogelijke regeldruk geven ondernemers ruimte om te groeien en te innoveren. Met het programma 'Merkbare betere regelgeving en dienstverlening 2018-2021'¹, geeft het kabinet hier een extra impuls aan.

Het kabinet wil het verschil maken in de dagelijkse praktijk van de ondernemer door samen met hen juist die knelpunten op te lossen die tot onnodige irritatie, kosten of belemmeringen leiden. Uitgangspunt in deze aanpak, is dat ondernemers zoveel mogelijk centraal worden gesteld. Essentieel is dat de ondernemer zelf aan het woord komt. Wij willen van hen horen wat knelt, wat goed loopt en met welke oplossingen zij geholpen zijn. Gezien het grote economische en maatschappelijke belang van het mkb is de inzet van dit kabinet om bij regelgeving en beleidsuitvoering ook zoveel mogelijk rekening te houden met kleinere ondernemers en het mkb als norm te zien. Dit is bijvoorbeeld ook een belangrijk uitgangspunt in het MKB-actieplan². Het is dan ook goed om te zien dat alle departementen zich hiervoor inzetten aan de hand van departementale actieprogramma's met uiteenlopende maatregelen om regeldruk voor ondernemers merkbaar aan te pakken.

Nu de uitvoering van de departementale programma's in volle gang is, kunnen we al vaststellen dat de nieuwe aanpak tot positieve reacties van ondernemers heeft geleid. Zowel in de Maatwerkaanpak als in de MKB-toets geven diverse ondernemers bijvoorbeeld aan waardering te hebben voor het feit dat de overheid actiever de dialoog aangaat over zowel bestaande als nieuwe wet- en regelgeving. De constructieve gesprekken met individuele ondernemers leiden doorgaans tot bruikbare inzichten in de specifieke effecten van of knelpunten in wet- en regelgeving voor het MKB.

Maar we zijn nog maar net begonnen. De afgelopen maanden stonden vooral in het teken van het opstarten van deze dialoog, het inventariseren van knelpunten en het oppakken van diverse maatregelen, zoals de Maatwerkaanpak, de Life-event aanpak en de Strategische Commissie Betere Regelgeving Bedrijven. Het is nu zaak dat de uitkomsten hiervan de komende maanden worden uitgewerkt in concrete, breed gedragen oplossingen. Dit Kabinet wil de komende periode met name inzetten op het goed Rijksbreed toepassen van de MKB-toets en het oplossen van nu voorliggende knelpunten.

In de bijlage bij deze voortgangsrapportage zijn de programma's van de verschillende ministeries bijgevoegd, waarin per maatregel kort de laatste stand van zaken is beschreven. De departementale actieprogramma's zijn de afgelopen maanden zo goed als mogelijk nader geconcretiseerd, waarbij ambities en beoogde resultaten meer resultaatgericht en meetbaar zijn geformuleerd, zodat de voortgang op transparante wijze gemonitord kan worden.

Dashboard betere regelgeving voor bedrijven

Tijdens het AO Regeldruk van oktober 2018 is door diverse partijen gesuggereerd om - naar voorbeeld van het Rijks ICT-dashboard - één centraal punt te creëren, waar ondernemers gemakkelijk inzage kunnen krijgen in welke acties door de overheid worden uitgevoerd om de regeldruk aan te pakken. Het is de bedoeling om nog dit jaar een Dashboard betere regelgeving voor bedrijven te realiseren. Het Rijks dashboard betere regelgeving zal informatie bieden over de voortgang van de departementale actieprogramma's, de betrokken partijen, de doorlooptijd en de behaalde resultaten. Ook wordt inzicht gegeven in afgeronde MKB-toetsen, in de activiteiten van

¹ Kamerstukken II, 2017 – 2018, 32637, nr. 314

² Kamerstukken II, 2017 – 2018, 32637, nr. 316

de strategische adviescommissie betere regelgeving bedrijven, de voortgang van de maatwerkaanpak en van de life-event aanpak bedrijven.

Via www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/regeldruk/regeldruk-bij-ondernemers zal deze informatie worden ontsloten.

Zoals in de Programmabrief is aangegeven werkt het kabinet aan de hand van 5 sporen gericht aan betere regelgeving en dienstverlening voor ondernemers.

1. Betere nieuwe regels door effectieve consultatie, onafhankelijke toetsing en meer ruimte voor experimenteren;
2. Merkbaar meer ruimte voor innovatie en ondernemerschap;
3. Beter, slimmer en efficiënter toezicht;
4. Betere regelgeving in Europa en bij gemeenten;
5. Betere (digitale) dienstverlening.

Op alle sporen hebben we het afgelopen jaar voortgang geboekt. In deze voortgangsrapportage wordt ingegaan op de voornaamste resultaten tot nu toe.

Spoor 1: Betere nieuwe regels door effectieve consultatie, onafhankelijke toetsing en meer ruimte voor experimenteren

Het beleid voor betere regelgeving begint bij een goede afweging of wet- en regelgeving het meest effectieve instrument is om publieke belangen te borgen.

Het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) helpt beleidsmakers het maatschappelijk probleem helder te definiëren, stil te staan bij de vraag of overheidsingrijpen wenselijk is en goed af te wegen welk instrument het meest effectief is. Om te komen tot meer 'evidence based policy making', is het IAK recent uitgebreid met nieuwe informatie over periodieke (ex post) evaluaties, beleidsdoorlichtingen en het betrekken van stakeholders, waaronder de wetenschap. Verder is de aandacht voor het doenvermogen van beleid en regelgeving als nieuwe kwaliteitseis opgenomen in het IAK³. Ook zal in de eerstvolgende wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving (voorzien medio 2019) aandacht worden besteed aan het doenvermogen en de doenvermogenoets.

Daarnaast zijn er verschillende manieren om de belangenafweging bij en besluitvorming over het inzetten van nieuwe regels verder te versterken. Effectieve consultatie, onafhankelijke toetsing en ruimte voor experimenteren zijn belangrijke instrumenten die beleidsmakers hiertoe kunnen inzetten. De afgelopen maanden zijn diverse stappen gezet om deze instrumenten verder te verbeteren.

Effectieve en transparante consultatie

Het realiseren van betere regelgeving is alleen mogelijk als het proces voor de totstandkoming van beleid en regelgeving transparant is en voldoende mogelijkheden geeft voor participatie van burgers, (mkb-)bedrijven en instellingen. Via de website voor internetconsultatie (www.internetconsultatie.nl) kan worden meegedacht over steeds meer voorstellen voor wet- en regelgeving en steeds vaker ook over beleidsvoorstellen. Ook wil het kabinet de inbreng vanuit Nederland op consultaties over Europese voorstellen bevorderen door het vermelden van een weblink⁴ op www.internetconsultatie.nl.

In de brief over transparantie van het wetgevingsproces van 24 februari 2017⁵ heeft het vorige kabinet aangegeven de bekendheid met en het bereik van de website internetconsultatie te willen verbeteren door het inzetten van meer en op doelgroepen gerichte communicatie over nieuwe internetconsultaties. Het kabinet zet deze aanpak verder door via online en offline media.

³ Kamerstukken I, 2017/18, 34775, nr. AE en Kamerstukken I, 2018/19, nr. AQ

⁴ Naar de website https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_nl

⁵ Kamerstukken II, 2016/17, 33 009, nr. 39

Ook worden in het JenV Startup in Residence programma (SiR) (zie: <https://startupinresidence.com/ministry-of-security-and-justice/social-issues/>) via de challenge 'Innovatie in consultatie' nieuwe mogelijkheden verkend om het bereik van de site te vergroten.

Via <https://wetgevingskalender.overheid.nl> is het totstandkomingsproces van elke aankomende wet te volgen. Het kabinet heeft deze wetgevingskalender uitgebreid met een digitaal wetgevingsdossier, waarin op een overzichtelijke wijze per fase van het wetgevingsproces van een bepaald voorstel alle openbaar te maken documenten te vinden zijn. Denk aan de stukken met betrekking tot de uitvoeringstoets en de inbreng van stakeholders die betrekking heeft op het voorstel.

Om in het regelgevingsproces meer aandacht te krijgen voor de werkbaarheid van regelgeving voor MKB-ondernemers is de zogenoemde MKB-toets ontwikkeld. In 2018 is de methodiek van de MKB-toets in de praktijk getest. Zoals beschreven in de Kamerbrief van 18 april 2019⁶, heeft de evaluatie van de MKB-toets aangetoond dat het nut van de MKB-toets zowel door de betrokken MKB-ondernemers als ook door de departementale dossierhouders wordt onderschreven. De meerwaarde van de toets ligt vooral in commentaar en suggesties van de individuele ondernemers op basis van hun praktijkervaringen met betrekking tot aspecten als werkbaarheid, uitvoerbaarheid en regeldruk. Een mooi voorbeeld hiervan is de MKB-toets in het kader van de vereenvoudiging van de Werkkostenregeling.

Uitkomsten MKB-toets Vereenvoudiging Werkkostenregeling

Zoals toegezegd in de kabinetsreactie op het evaluatierapport van de werkkostenregeling (hierna WKR) van 23 maart 2018, heeft op ambtelijk niveau overleg plaatsgevonden met het bedrijfsleven om na te gaan voor welke aanpassingen in de WKR draagvlak bestaat. Dit overleg heeft onder andere plaatsgevonden in de vorm van een MKB-toets. Enkele wensen die uit het panelgesprek met MKB-ondernemers naar voren kwamen, hadden betrekking op het gericht vrijstellen van de bestuurdersaansprakelijkheid en personeelsfeesten en op behoud of verhoging van de vrije ruimte. Met de aan de Kamer aangekondigde invulling van de MKB-envelop van € 100 mln wordt aan een deel van deze wensen tegemoetgekomen. Die € 100 mln zal worden ingevuld door de VOG gericht vrij te stellen en door de vrije ruimte voor de loonsom tot € 400.000 te verhogen van 1,2% naar 1,7%. Deze wijzigingen zullen worden opgenomen in het Belastingplan 2020. In de uitvoering onderzoekt het ministerie van Financiën momenteel de mogelijkheden om tegemoet te kunnen komen aan andere bij de MKB-toets naar voren gekomen wensen.

De MKB-toets wordt vanaf nu – conform de motie Wörsdörfer (35 000 XIII, nr. 19) – volgens het 'pas toe of leg uit'- principe voor relevante dossiers door de departementen toegepast. Inmiddels worden er al weer een aantal MKB-toetsen voorbereid, waaronder onder meer een voorontwerp van het Wetsvoorstel modernisering personenvennootschappen, een webmodule voor het bepalen van de arbeidsrelatie met een ZZP'er en de beoogde vereenvoudiging van de Rijksoctrooiwet. Mijn ministerie zal een monitoringsfunctie vervullen als het gaat om de toepassing van het instrument MKB-toets. Ik zal u in de periodieke voortgangsrapportages over de voortgang bij ons beleid op het terrein van merkbare regeldrukvermindering op de hoogte houden over de ontwikkelingen en de toepassing van het instrument MKB-toets. Op het nog te realiseren 'Dashboard betere regelgeving voor bedrijven' zal bovendien actief worden bijgehouden welke MKB-toetsen door de departementen zijn uitgevoerd.

Onafhankelijke toetsing door ATR

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) adviseert het kabinet en vervult daarmee een belangrijke rol in het regeldrukbeleid. Zij toetst nieuwe regelgeving op werkbaarheid en proportionaliteit en het correct in kaart brengen van de ermee gepaard gaande regeldrukkosten. Inmiddels heeft ATR een werkwijze ontwikkeld die recht doet aan zijn mandaat én bovendien aansluit bij de wens van ministeries om vaart te houden in het wetgevingsproces. Een belangrijk element van die werkwijze is de mogelijkheid om ministeries in een zeer vroege fase van het

⁶ Kamerstukken II, 2018-2019, 32637 nr. 360

beleidsproces - dus nog voorafgaand aan het formele wetgevingstraject - te helpen bij het zo 'lastenluw' mogelijk vorm geven van regels, dat wil zeggen dat het beleidsdoel kan worden gerealiseerd zonder onnodige lasten voor bedrijven.

Deze aanpak wordt door de departementen over het algemeen zeer gewaardeerd. Bijkomend voordeel van deze vroege betrokkenheid is dat het ook een positief effect kan hebben op de doorlooptijd van het formele regeldruktoetstraject door ATR.

Wettelijke experimenteerruimte

Soms kan het experimenteren met wetgeving een nuttige stap zijn om te kijken in hoeverre een bepaalde aanpak wenselijk is en wat de effecten hiervan zijn. Op 29 juni 2018 heeft de minister voor Rechtsbescherming een brief aan de Tweede Kamer⁷ gezonden over de mogelijkheden om de wettelijke experimenteerruimte te vergroten. Hierin geeft hij aan dat bestaande wet- en regelgeving vaak meer ruimte bieden dan men denkt, zodat experimenteren zonder aanpassing van wet- en regelgeving mogelijk is. Als een experiment alleen te realiseren is met behulp van nieuwe experimentele regelgeving is het van belang om eerst zicht te krijgen op het doel van het experiment, de publieke belangen die hierbij in het geding zijn en de partijen die mogelijk door het experiment worden geraakt. Dit helpt om de meest geschikte vorm van experimentele regelgeving te kiezen. Het voorkomt ook dat te snel en onnodig wordt gekozen voor een nieuwe ingrijpende experimentenwet die een rechtsgrondslag biedt om bij algemene maatregel van bestuur af te wijken van de wet. Dergelijke regelgeving kost bovendien tijd, waardoor – niet onbelangrijk – de realisatie van een experiment vertraging kan oplopen.

In bovengenoemde brief kondigt de minister voor Rechtsbescherming aan dat hij de informatie over wettelijke experimenteerruimte in het IAK zal aanvullen. Ook zal hij de Aanwijzingen voor de regelgeving aanpassen zodat deze naast het bestaande model voor experimentele regelgeving ook andere juridische mogelijkheden bevatten. Denk aan zorgplichten, doelvoorschriften, 'right to challenge', een wettelijke grondslag voor een vergunning of vrijstelling en andere wijzen om bij experimentele regelgeving te voorzien in adequate waarborgen om publieke belangen te beschermen. De wijziging van de Aanwijzingen zal naar verwachting deze zomer in werking treden.

Voorbeeld van experiment in de zorg

In het actieplan (Ont)Regel de Zorg van VWS zijn verschillende experimenten opgenomen. Een voorbeeld daarvan is dat per 1 januari 2019 ggz-instelling Arkin in Amsterdam samen met zorgverzekeraar Zilveren Kruis een experiment is gestart. In het experiment zullen behandelaars minder gedetailleerd registreren ten behoeve van zorgdeclaratie. De verwachting is dat de nieuwe manier van werken ongeveer drie kwartier per teamlid per dag oplevert. De tijd die Arkin hiermee overhoudt wordt besteed onder andere aan meer direct contact met cliënten en aan deskundigheidsbevordering.

Voorbeeld experiment ILT ten aanzien van gebruik van drones

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) krijgt veel vragen van bedrijven (vergunninghouders) die met hun drones meer willen dan wettelijk is toegestaan. Om het voor de sector gemakkelijker te maken om te bepalen of men al dan niet in aanmerking komt voor een ontheffing in specifieke situaties, is de ILT met de sector om de tafel gegaan. Daarbij is gezamenlijk gekeken op welke wijze eventuele risico's verkleind kunnen worden. De sector is enthousiast over de aanpak vanuit mogelijkheden in plaats van beperkingen. Het geeft ook duidelijkheid. Bedrijven kunnen op deze manier beter inschatten of het de moeite waard is om bepaalde investeringen te doen.

⁷ Kamerstukken II, 2017-2018, 34 775 VI, nr. 114

Spoor 2: Merkbaar meer ruimte voor innovatie en ondernemerschap

Ondanks de zorgvuldige voorbereiding van nieuwe wet- en regelgeving met instrumenten als internetconsultatie, de mkb-toets en het werk van ATR kan het voorkomen dat wet- en regelgeving in de praktijk toch tot regeldruk of belemmeringen leidt. Dat kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een veranderde (technologische) context, een bewuste (politieke) afweging waarbij andere publieke belangen zwaarder wegen dan de betere regelgevingsaspecten of wanneer wet- en regelgeving in de uitvoering tot onnodige regeldruk leidt die van tevoren niet voorzien was.

Het is belangrijk om te blijven evalueren of bestaande regelgeving nog steeds 'fit for purpose' is en er mogelijkheden bestaan om deze te verbeteren. Goede voorbeelden hiervan zijn de modernisering van de Kleineondernemersregeling, de vereenvoudiging loonkostensubsidie en loondoorbetaling bij ziekte.

Modernisering kleineondernemersregeling

Met de modernisering van de kleineondernemersregeling (KOR) creëert het kabinet een regeling die beter aansluit bij het beoogde doel: een vereenvoudigde vrijstellingsregeling voor kleine ondernemers, ongeacht de rechtsvorm, om daarmee hun administratieve lasten te verlichten. Een kleine ondernemer met maximaal € 20.000 omzet in Nederland kan vanaf 1 januari 2020 kiezen voor een vrijstelling van omzetbelasting. Dit betekent dat hij geen btw in rekening brengt aan zijn afnemers en dus ook geen btw meer mag vermelden op zijn facturen. Hij is daarnaast ook ontheven van het doen van btw-aangiften en bijbehorende administratieve verplichtingen. De nieuwe KOR is opgenomen in de Wet modernisering kleineondernemersregeling (Staatsblad 2018, nr. 511). Naar verwachting leidt de wijziging van de KOR tot een afname van de regeldrukkosten van in totaal € 70 mln. voor ondernemers.

Vereenvoudiging loonkostensubsidie

Werkgevers moeten met minder rompslomp iemand met loonkostensubsidie kunnen aannemen. De verschillende werkwijzen van gemeenten bij de toepassing van dit instrument maken het voor werkgevers complex om mensen met een beperking in dienst te nemen. Het ministerie van SZW wil dit oplossen. Door uniformering van de loonwaardebepaling en door invoering van een standaard werkproces loonkostensubsidie met bijbehorende standaard briefenset wordt het voor werkgevers eenvoudiger en daardoor aantrekkelijker om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en te houden. Met de verbetervoorstellen inzake no-riskpolis en loonkostensubsidie wordt vermindering van administratieve lasten voor werkgevers beoogd. De Staatssecretaris van SZW gaat de komende periode in overleg met alle betrokken partijen.

Loondoorbetaling bij ziekte

Kleine werkgevers hebben aangegeven dat het voldoen aan de verplichtingen rond loondoorbetaling bij ziekte erg lastig en kostbaar is. SZW heeft samen met MKB-NL, VNO-NCW, LTO Nederland en het Verbond van Verzekeraars het afgelopen jaar afspraken gemaakt over hoe de werkgevers-verantwoordelijkheden voor loondoorbetaling bij ziekte makkelijker, duidelijker en goedkoper kunnen. Een goed voorbeeld hiervan is de afspraak dat er vanaf 2020 een zogeheten MKB-verzuimontzorgverzekering komt. Voor ondernemers met zo'n verzekering zal de verzekeraar alle verzuimkosten vergoeden en tevens alle inspanningen tot re-integratie van de zieke werknemer verrichten, waardoor kleine werkgevers optimaal ontzorgd worden.

In het actieprogramma van SZW is te lezen welke andere maatregelen er genomen worden en per wanneer deze zullen ingaan.

Met de generieke instrumenten 'life events', de maatwerkaanpak, het programma Ruimte in Regels en de Strategische commissie betere regelgeving bedrijven zet het kabinet extra in op het wegnemen van belemmeringen in bestaande regels.

Life events

Het doel van deze aanpak is het merkbaar verminderen van ervaren regeldruk rondom zogenoemde levensgebeurtenissen (grote veranderingen in de levenscyclus) van een onderneming. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar het oplossen van knelpunten in wet- en regelgeving maar ook naar het verbeteren van de informatievoorziening naar en bejegening van ondernemers, het oplossen van knelpunten in de uitvoering, het maken van betere afspraken tussen overheden, en het aanpassen van bestaande voorzieningen, zoals MijnOverheid.

Inmiddels zijn drie Life-events opgepakt op het gebied van internationaal zakendoen, werkgeverschap en innoveren.

- *Internationaal zakendoen buiten de EU*

Mijn ministerie heeft, in samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Douane, NVWA, KvK, RVO en het georganiseerde bedrijfsleven, een onderzoek gestart naar de klantreis van Nederlandse mkb'ers die zakendoen met derde landen. Aan de hand van vier casussen (import en export van groente & fruit, export van bewerkte levensmiddelen en import van elektronica) zijn de ervaringen van ondernemers geanalyseerd en is bekeken welke verbeterpunten vanuit de optiek van de ondernemers mogelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn het verbeteren van de informatievoorziening en begeleiding aan ondernemers die starten met internationaal zakendoen, het verder verbeteren van de dienstverlening en bereikbaarheid van overheidsinstanties, waaronder de NVWA, het efficiënter laten verlopen van keuringen en inspecties en het vergemakkelijken van aangifteprocedures bij de Douane. Op 9 mei jl. heeft er een positief verlopen bijeenkomst plaatsgevonden, waarbij door overheden, branches en mkb-ondernemers gezamenlijk is nagedacht over mogelijke oplossingsrichtingen. Het onderzoek zal naar verwachting medio 2019 worden afgerond, waarna de geselecteerde oplossingen door de betrokken overheden in samenwerking met het bedrijfsleven zullen worden opgepakt.

- *Werkgeverschap*

Naar aanleiding van de motie Wörsdörfer (35 000-XIII, nr.20) om de administratieve verplichtingen van het werkgeverschap in kaart te brengen, voer ik onder andere met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een verkenning uit naar welke administratieve verplichtingen van het werkgeverschap voldoende aanknopingspunten bieden om op korte termijn in kaart te kunnen brengen, bijvoorbeeld middels een life event aanpak. Via een volgende rapportage houd ik u op de hoogte van de voortgang hiervan.

- *Subsidieaanvragen bij innovatie*

Samen met de RVO wordt momenteel een klantreis uitgevoerd voor het life-event 'subsidieaanvragen bij innovatie', waarbij een ondernemer op zoek gaat naar (financiële) ondersteuning bij een innovatieproject. Voor het thema Innovatie bestaan er bij RVO meerdere (subsidie)regelingen. In de klantreis komen dan ook meerdere regelingen in beeld, waaronder bijvoorbeeld de WBSO.

Maatwerkaanpak

In de maatwerkaanpak werken departementen, toezichthouders, inspecties en andere overheidsorganisaties met doelgroepen samen aan het inventariseren, analyseren en oplossen van knelpunten waar ondernemers in met name regeldichte sectoren tegenaan lopen. De maatwerkaanpak kenmerkt zich door zijn integrale en gefaseerde aanpak, waarbij elke sector zijn eigen dynamiek en timing kent. De bedoeling is om in overleg met doelgroepen knelpunten op tafel te krijgen, deze te prioriteren en gezamenlijk te zoeken naar haalbare oplossingen.

Op dit moment wordt gewerkt aan de volgende concrete maatwerktrajecten: de winkelambachten, de metaal, agro en de zorg.

- *Winkelambachten*

Samen met de coalitie winkelambachten bestaande uit de brancheorganisaties van de kappers, de slagers, de bakkers, de schoenmakers en de bloemisten is na een uitgebreide inventarisatie een selectie gemaakt van een twaalfstal knelpunten en in overleg met de betrokken overheidsorganisaties zijn concrete oplossingsrichtingen verkend. Op basis hiervan is het 'actieprogramma maatwerk aanpak winkelambachten 2.0' opgesteld dat op 4 april aan het kabinet is overhandigd. De knelpunten bevinden zich o.a. op de beleidsterreinen arbeidsomstandigheden (zo wordt de verplichting tot het opstellen van een Risico Inventarisatie en Evaluatie, RI&E, als omslachtig ervaren), voedselhygiëne (de uitdijende omvang van de hygiëncode) en ook onderwijs (de administratieve lasten die gepaard gaan met de aanvraag van de subsidie praktijkleren) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (de verplichtingen omtrent de privacyverklaring). Inmiddels is met de uitvoering van het actieprogramma gestart hetgeen betekent dat per knelpunt een planning met een plan van uitvoering is gemaakt.

- *Metaal*

Begin dit jaar is een begin gemaakt met de maatwerkpak metaal. Hierin wordt met een aantal specifieke onderdelen van de metaalsector (ION, NJI, en FEDECOM) knelpunten geïnventariseerd waar ondernemers in deze sector last van hebben. Deze inventarisatie is afgerond. In een volgende fase wordt nu bekeken hoe in samenspraak met dossierhouders bij de overheid gewerkt kan worden aan concrete oplossingen voor deze knelpunten.

- *Agro*

De maatwerk aanpak op Agro terrein wordt nu vormgegeven door het Agroloket. Het Agroloket is een laagdrempelige manier voor agrarische ondernemers om zelf ervaren onnodige regeldruk te melden. Vanaf het begin van het Agroloket zijn er in 2018 zes knelpunten binnengekomen en in 2019 tot nu toe twintig nieuwe meldingen. De meldingen variëren van knelpunten op het terrein van (mest)vergistings en hergebruik van voedselafval, tot bioraffinage en de scheidslijn tussen dierlijke bijproducten en afval. Na een melding wordt er door het ministerie van LNV met de ondernemer contact opgenomen om het knelpunt toe te lichten en de mogelijke aanpak van het probleem te bespreken. Deze persoonlijke aanpak leidt tot meer duidelijkheid voor ondernemers in de ruimte die de regelgeving biedt en kan ook belemmeringen wegnemen voor het doen van investeringen voor innovatie. Recent is er naar aanleiding van vragen van kamerlid Ladders nadere informatie over de werking van het Agroloket aan uw kamer gestuurd⁸.

- *Zorg*

VWS werkt samen met de sectorpartijen aan het in mei 2018 gepresenteerde 'actieplan (Ont)regel de zorg', voor de aanpak van regeldruk/administratieve lasten in de zorg deze kabinetsperiode. Het programma bevat tien sectorplannen, voor de sectoren huisartsen, medisch specialistische zorg, farmacie, paramedie, curatieve GGZ, wijkverpleging, sociaal domein, verpleeghuizen, gehandicaptenzorg, en patiënt/cliënt. In totaal bevatten die sectorplannen meer dan 150 acties. De Kamer wordt voorjaar 2019 geïnformeerd over de voortgang door de bewindspersonen van VWS. In de afgelopen periode zijn al diverse resultaten geboekt, zoals:

- Het afschaffen van de minutenregistratie in de wijkverpleging;
- Het afschaffen van de verplichting om in de wijkverpleging elk half jaar het zorgplan met de cliënt te evalueren;
- Het schrappen van verplichting voor voorschrijvers van sondevoeding om jaarlijks een aanvraagformulier in te vullen.

⁸ Kamerstukken II, 2018 – 2019, 2157

Verminderen van structuur- en procesindicatoren zorg

Een goed voorbeeld van een resultaat uit het actieprogramma van VWS is dat partijen in de medisch-specialistische zorg (MSZ) er in zijn geslaagd om voor 2019 het aantal structuur- en procesindicatoren met 25% te verminderen ten opzichte van dit jaar. Tegelijkertijd is het percentage uitkomstindicatoren voor 2019 opnieuw gestegen. Dit laat zien dat bij het meten van de zorgkwaliteit de nadruk steeds meer komt te liggen op het resultaat voor de patiënt. Ook ontstaat hierdoor steeds meer inzicht in kwaliteit van zorg.

Internetconsultatie door de Tweede Kamercommissie EZK

Via een internetoproep, die vorig jaar door uw commissie is uitgevoerd, lieten ondernemers onder meer weten dat zij in de praktijk veel regeldruk ervaren en dat ze in voorgaande jaren weinig hebben gemerkt van initiatieven van de overheid om deze regeldruk te verminderen. Ik vind het positief dat ondernemers zijn gevraagd naar hun ervaringen met regelgeving. Dit is ook precies de filosofie achter het programma 'Merkbaar betere regelgeving en dienstverlening 2018-2021'⁹, dat het kabinet vorig jaar gelanceerd heeft.

Hoewel op basis van de uitkomsten van de internetoproep niet altijd duidelijk is waar regelgeving precies tot problemen leidt, kan ik u melden dat enkele knelpunten daadwerkelijk binnen het programma zijn of worden opgepakt. Zo zijn door diverse Inspectiediensten initiatieven ontplooid om datagedreven inspecties te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld bij de ILT. Een deel van de knelpunten die op het gebied van Landbouw naar voren kwam (waaronder de mestproblematiek, pluimvee en gewasbeschermingsmiddelen) is door het ministerie van LNV opgelost of uitgelegd in het rapport 'Tweede ronde maatwerk aanpak Agrofood'¹⁰. Via Ondernemersplein.nl wordt hard gewerkt aan betere voorlichting en tools over wet- en regelgeving.

Door de nieuwe Strategische Commissie betere regelgeving bedrijven (Commissie Van Straalen) wordt bekeken hoe toegankelijk bestaande regelgeving in de praktijk is en door het Adviescollege Toetsing Regeldruk en de MKB-toets al in een vroege fase van wetgevingstrajecten te positioneren worden nieuwe regels zo lastenluw mogelijk vormgegeven. En het CBS zet zich actief in om de ervaren regeldruk als gevolg van de CBS-enquêtes zoveel mogelijk te beperken.

Vermindering lasten statistiekuitvraag

Door ondernemers wordt aandacht gevraagd voor de regeldruk als gevolg van CBS-enquêtes. CBS is continu bezig met het zo lastenluw mogelijk inrichten van de statistiekuitvraag in samenspraak met de doelgroepen. CBS maakt zoveel mogelijk gebruik van bestaande registraties, van zowel overheid als bedrijven. Daarnaast ontstaan ook steeds meer nieuwe databronnen die via het internet benut kunnen worden door toepassing van moderne technieken, zoals bijvoorbeeld door de inzet van webscraping-robots. Hierdoor wordt de door het CBS veroorzaakte regeldruk verder beperkt. Ook de afgelopen maanden heeft het CBS daarin weer goede stappen weten te zetten, onder ander op het gebied van de regionale prijswaarneming en de oogstraming appels en peren.

Regionale prijswaarneming

CBS heeft de regionale prijswaarneming voor de bepaling van de Consumenten Prijs Index (CPI) gereduceerd van 2000 winkelbezoeken per maand in 2015 naar 420 winkelbezoeken per maand vanaf januari 2019 en heeft de telefonische waarneming voor de CPI stopgezet. Dit is mogelijk omdat de CPI waarneming nu voor het grootste deel gebaseerd is op integrale data zoals scannerdata en data die met webscrapers op het internet worden verzameld, waar nodig aangevuld met, door een robottool ondersteunde, handmatige waarneming van prijzen op websites.

⁹ Kamerstukken II, 2017 – 2018, 32637, nr. 314

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/05/01/eindrapport-tweede-ronde-maatwerk aanpak-regeldruk-agrofood>

Oogstraming appels en peren

Tot 2018 werd door het CBS jaarlijks in de herfst na de oogst de enquête Oogstraming Appels en Peren naar ongeveer 1200 telers gestuurd. Als resultaat van overleg met de Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO) en het GroentenFruit Huis heeft CBS de uitvraag voor deze statistiek met ingang van verslagjaar 2018 gestopt, omdat gebruik gemaakt kan worden van de methode waarmee de NFO, GroentenFruit Huis en het teeltadviesbureau Delphy de Zomerraming vaststellen.

Ruimte in Regels

Ondernemers die willen innoveren en investeren, kunnen terecht bij het programma Ruimte in Regels, wanneer zij zich door wet- en regelgeving onnodig belemmerd voelen (www.ruimteinregels.nl). In 2018 zijn er ruim 40 meldingen binnengekomen en in 2019 tot en met maart 18 meldingen. Het programma helpt waar mogelijk om de belemmeringen weg te nemen of belegt ze, waar nodig, elders binnen de overheid voor een oplossing. Sinds maart 2019 is ook het nieuwe loket 'Digitale Economie' te benaderen via Ruimte in Regels.

Voorbeelden van gevonden oplossingen door Ruimte in Regels

Eén van de oplossingen, die in de afgelopen periode is gevonden, betreft het rechtsoordeel voor het bedrijf Peel Pioneers. Hierin geeft het ministerie van I&W een duidelijke uitleg over de toepasselijkheid van de afvalregelgeving op de bedrijfsvoering van deze ondernemer die sinaasappelschillen verzamelt en verwerkt voor hoogwaardige toepassing in de chemie en voedselindustrie. Een ander voorbeeld is een regeling van de Minister van LNV waarmee het onder voorwaarden toegestaan is om glycerol als grondstof voor biovergisting te gebruiken. Daardoor hoeft de ondernemer het niet langer naar vergisters in Vlaanderen te vervoeren, waar dit gebruik al wel werd toegestaan.

Ruimte in Regels streeft ernaar om onder een grotere groep bedrijven en overheden inzicht creëren in de bestaande mogelijkheden voor innovatie en experimenten. Vooral voor het MKB is namelijk nog veel winst te behalen als het gaat om het benutten van bestaande ruimte. Om die reden heeft het programma in 2019 de opzet van de website vernieuwd. Op de nieuwe website worden geen lijsten van lopende en afgehandelde belemmeringen meer gepubliceerd. De nieuwe opzet is bedoeld om de website overzichtelijk en toegankelijk te houden voor de gebruikers. De informatievoorziening richt zich op informatie uit de ervaringen van het programma die innovatieve ondernemers en bevoegde gezagen kunnen gebruiken in hun bedrijfsvoering, respectievelijk besluitvorming over innovaties en experimenten.

Convenant tussen IenW en The Ocean Cleanup

IenW heeft voor het Noordzee en oceanenbeleid een convenant gesloten met The Ocean Cleanup. Deze maatwerkregelgeving borgt dat de bijzondere installatie waarmee Ocean Cleanup plastic uit de oceanen wil halen toch voldoet aan de basiseisen van internationaal scheepverkeer onder de Internationale Maritieme Organisatie (IMO). De installatie waarmee zij werken is namelijk bijzonder en valt niet onder te brengen in de reguliere internationale voorschriften van de IMO.

Strategische Commissie betere regelgeving bedrijven

De Strategische commissie betere regelgeving bedrijven, onder leiding van Michaël van Straalen, adviseert het kabinet over sectoroverstijgende knelpunten in bestaande regelgeving. De commissie is vanaf november vorig jaar gestart met het inventariseren van onderwerpen die in meerdere sectoren voor irritatie of kosten (of allebei) zorgen. Bij de selectie en verdere uitwerking van de onderwerpen wordt gekeken naar de impact voor bedrijven en de concreetheid van de klachten alsmede de mogelijkheden voor verbetering. Inmiddels heeft de commissie advies uitgebracht over de Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) arbo-omstandigheden. Onderwerpen die momenteel worden gezien, liggen onder andere op het terrein van stapeling van toezicht, de invoeringstermijn

van nieuwe wetgeving, de ongelijke enquêtelasten van het CBS, de doorlooptijd van het aanvragen van VOG's en de onduidelijkheid op het gebied van e-Herkenning. Daarnaast kijkt de commissie welke onderwerpen die naar voren kwamen uit de Internetconsultatie van de Kamer zich na uitwerking lenen voor een mogelijk advies.

Eerste advies commissie Van Straalen

Het eerste advies van de commissie Van Straalen gaat specifiek over de Risico-Inventarisatie & -Evaluatie (RI&E). Dit is een lijst met alle veiligheids- en gezondheidsrisico's in een bedrijf en een plan voor het oplossen ervan. De commissie, die in haar adviezen samenwerkt met MKB-Nederland, beveelt aan om een volgende stap te zetten in het gebruiksvriendelijker maken van digitale RI&E tools. Of door deze in te voeren in sectoren waar dit nog op papier wordt gedaan of door de bestaande digitale tools opnieuw te beoordelen op gebruiksgemak. Het uitgangspunt is de vereiste tijd te minimaliseren die ondernemers nodig hebben bij het invullen hiervan.

Spoor 3: Beter, slimmer en efficiënter toezicht

Een groot deel van de Nederlandse bedrijven leeft de wetten en regels structureel goed na. Mede om deze bedrijven niet onnodig te belasten met controles hebben toezichthouders de afgelopen jaren stappen gezet met het invoeren van risicogebaseerd toezicht. Bij deze vorm van toezicht maken toezichthouders onderscheid tussen bedrijven die de wetten regels goed naleven en bedrijven die dat niet doen. Beschikbare toezichtcapaciteit wordt vooral daar ingezet waar de risico's het grootst zijn, zodat bedrijven met een goed track record minder worden belast. Een praktisch voorbeeld hiervan is een snellere vergunningverlening door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) door een risicogestuurde aanpak bij de import, doorvoer en uitvoer van afval.

Snellere vergunningverlening door risicogerichte aanpak ILT

In 2018 heeft de ILT een grote stap gezet met risicogestuurd vergunning verlenen bij de import, doorvoer en uitvoer van afval. De ILT toetst repeterende uitvoeraanvragen zonder grote milieurisico's alleen op hoofdlijnen. Het betreft hierbij jaarlijkse gelijke uitvoer van afvalstoffen naar dezelfde verwerker. Deze aanpak wordt in samenwerking met de autoriteit van het ontvangende EU-lidstaat uitgevoerd. In 2018 zijn bij de eerste twee bedrijven met repeterende vergunningen samen met de betrokken autoriteiten een audit uitgevoerd. De resultaten van deze audits laten zien dat deze aanpak succesvol is. Bovendien blijkt het voor de betrokken bedrijven een extra prikkel tot kwaliteitsborging te vormen. Op basis van het vertrouwen kunnen periodiek terugkerende vergunningsaanvragen van deze bedrijven nu versneld worden afgegeven. Dit leidt tot een effectiever inzet van vergunningverleners omdat meer capaciteit beschikbaar komt voor aanvragen van bedrijven of voor stromen die mogelijk een groter milieurisico vormen.

Daarnaast zijn toezichthouders steeds meer op zoek naar innovatieve manieren van toezicht die beter aansluiten op de opkomst van nieuwe technologieën, maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende (normatieve) verwachtingen over toezicht. In dit kader heeft de Inspectieraad het 'Programma Innovatie Toezicht' opgestart. Binnen dit programma gaan samenwerkende Rijksinspecties in gesprek met bedrijven, brancheorganisaties, burgers en instellingen om te komen tot toekomstbestendige toezichtsarrangementen. Inzichten uit de wetenschap worden hier met de 'Wetenschapsagenda Toezicht' nadrukkelijk bij betrokken.

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) wil een bijdrage leveren aan het verminderen van de regeldruk in de zorg. In juli 2018 heeft de IGJ daarom "*Samen anders kijken: over regeldruk en de zorg die je je eigen familie en naasten gunt*" gepubliceerd. De IGJ belooft hierin dat alleen als registraties bijdragen aan borging van kwaliteit van het uitvoeren van het (risicovolle) proces,

aan leren en verbeteren en er geen alternatieven beschikbaar zijn, de IGJ zal toezien op uitvoering van deze registratie. Ook belooft de IGJ in haar toezicht niet de richtlijn en de registratie centraal te stellen, maar de wijze waarop zorgverleners en bestuurders de zorg voor de patiënt of cliënt willen organiseren. Tot slot gaat de IGJ in haar toezicht uit van bestaande registraties en sturings- en verantwoordingsinformatie. Zo gebruikt de inspectie alleen registraties, sturingsmechanismen, accreditaties en certificeringen die door zorgaanbieders zelf als waardevol worden ervaren.

De staatssecretaris van EZK zal in samenwerking met het 'Programma Innovatie Toezicht' bezien hoe innovatieve manieren van toezicht, waaronder bijvoorbeeld de informatiedeling tussen aanbieders, tussenpartijen, afnemers en toezichthouders, daadwerkelijk kunnen worden toegepast, zodat de publieke belangen van veiligheid, kwaliteit en eerlijke concurrentie worden geborgd. Hierbij wordt bezien of de nieuwe manieren ook kunnen bijdragen aan de doelstellingen op het gebied van beperking van regeldruk voor ondernemers.

Spoor 4: Beter regelgeving in Europa en bij gemeenten

Betere regelgeving in Europa

Op 15 april 2019 heeft de Europese Commissie de uitkomsten gepresenteerd van een inventarisatie van de resultaten van haar beleid inzake Beter Regelgeving. De uitkomsten van deze inventarisatie (Stocktaking exercise) zijn ook bedoeld als boodschap richting de volgende Europese Commissie.

De Commissie stelt vast dat de kwaliteit van impact assessments, consultaties en evaluaties duidelijk is verbeterd en dat er belangrijke initiatieven zijn genomen zoals de oprichting van het REFIT-platform, gericht op vermindering van regeldruk en de komst van de Regulatory Scrutiny Board=RSB (Raad voor Regelgevingstoetsing) die de oude Impact Assessment Board (Raad voor Effectbeoordelingen) heeft vervangen.

Nederland is het geheel met de Commissie eens dat er veel is bereikt en in gang gezet. Eerste vice-voorzitter Timmermans heeft belangrijke impulsen gegeven en binnen de Commissie gezorgd voor een cultuurverandering. Nederland vindt het belangrijk dat de goede resultaten worden behouden en dat er ambitieus verder wordt gebouwd aan Beter Regelgeving. Hiervoor is het belangrijk dat ook de nieuwe Commissie zorgt voor een sterke centrale coördinatie en politieke zichtbaarheid op hoog niveau.

Voorstellen voor het optimaal laten functioneren van de interne markt

De interne markt is van groot economisch belang voor Nederland en Nederland streeft er dan ook naar om de interne markt zo optimaal mogelijk te laten functioneren. Om meer inzicht te krijgen in de belemmeringen die ondernemers ervaren bij het doen van zaken op de interne markt wordt er onder andere een klantreisonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek staan de ervaringen van Nederlandse ondernemers die naar Duitsland, België, Frankrijk en Polen exporteren centraal. In het onderzoek wordt gekeken naar knelpunten die ontstaan door verschillen in wet- en regelgeving, maar ook naar de informatievoorziening, procedures en handhaving van interne markt regelgeving. De resultaten van het onderzoek zullen als input gebruikt worden voor nieuwe interne marktvoorstellen tijdens de aankomende Commissieperiode.

De Commissie wijst op een aantal verbeterpunten zoals bijvoorbeeld:

- *Er moet beter moeten worden uitgelegd waarom er in een bepaald geval afgezien wordt van het maken van een impact assessment en de verslagen van impact assessments zouden beter leesbaar en gebruiksvriendelijker kunnen worden gemaakt.* Nederland onderschrijft dit punt en vindt dat het uitgangspunt zou moeten zijn zoveel mogelijk altijd een impact assessment te maken. Als er weinig of geen regeldrukeffecten zijn te verwachten, kan worden volstaan met

een summiere impact assessment waarin wordt uitgelegd waarom het niet relevant is bepaalde zaken nader uit te diepen.

- *Over de inspanningen om via het REFIT-programma bestaande regelgeving te vereenvoudigen en regeldruk te verminderen, zou beter kunnen worden gecommuniceerd en de resultaten van het programma worden in het algemeen niet toereikend geacht.* Nederland herkent dit en is daarom voorstander van de introductie van ex ante geformuleerde concrete ambities om beter te kunnen sturen op merkbare resultaten van het Betere Regelgevingsbeleid, net zoals dat momenteel in de Nederlandse nationale aanpak het geval is.

De Commissie geeft aan dat sommige belanghebbenden de voorkeur zouden geven aan een andere opzet van de RSB. Nederland heeft eerder inderdaad met veel andere lidstaten aangegeven graag te zien dat de onafhankelijkheid van de RSB verder wordt versterkt.

De Commissie oordeelt dat er steun is voor het REFIT-platform en dat belanghebbenden graag zouden zien dat er meer suggesties voor vereenvoudigingen worden verzameld en voor het sneller omzetten van deze suggesties in concrete veranderingen. Om het platform effectiever en efficiënter te laten werken moeten o.a. de werkmethodes worden gestroomlijnd en moet het platform meer bekendheid bij het publiek krijgen. Ook zou het platform zich volgens de Commissie bijvoorbeeld moeten richten op het thema subsidiariteit. Nederland is het eens met deze analyse, maar benadrukt dat het zorgen voor meer bekendheid van het platform, een gedeelde taak is van Commissie en platform en dat het accent qua taakopvatting primair moet blijven liggen op de vermindering van regeldruk in bestaande EU-regelgeving.

Voorbeeld opinie REFIT: Vereenvoudigen aanbestedingsprocedures sociaal domein

Tijdens de vergadering van het REFIT-platform van 14 maart 2019 stond een Nederlandse inzending op de agenda. Hierin heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport samen met mijn ministerie er voor gepleit om onnodige regeldruk bij aanbestedingen in het sociale domein aan te pakken. Deze inzending heeft ook geleid tot een opinie van het REFIT-platform (advies aan de Europese Commissie) die op 14 maart is aangenomen. Daarin wordt de Europese Commissie geadviseerd om de aanbestedingsrichtlijn voor wat betreft dienstverlening in het sociaal domein te evalueren en, zo nodig, aan te passen. Het is nu aan de Europese Commissie om aan te geven wat zij met deze aanbevelingen zal doen.

Tot slot benadrukt de Commissie wat Nederland betreft terecht dat het streven naar Betere Regelgeving ondersteund moet worden door de andere EU-instellingen. Zo zouden lidstaten hun inwoners beter kunnen informeren over de mogelijkheden voor inspraak in EU-wetgevingsprocessen en lidstaten zouden ook zelf meer kunnen deelnemen aan impact assessments en evaluaties door feitenmateriaal en informatie aan te dragen. De Commissie wijst er verder onder andere op dat de Raad sinds kort eigen capaciteit heeft om impact assessments te maken, maar dat deze capaciteit nog niet is benut.

Betere regelgeving in internationaal verband

In internationaal verband werkt Nederland via het lidmaatschap van de OESO mee aan het realiseren van betere regelgeving. De OESO hanteert hiervoor de Recommendation of the Council on Regulatory Policy and Governance uit 2012. De naleving van deze aanbevelingen door de OESO-lidstaten wordt driejaarlijks gemonitord. Daarnaast verzamelt de OESO 'best practices', bijvoorbeeld over het uitvoeren van consultaties, regulatory impact assessments en evaluaties van nieuwe regelgeving en doet de OESO onderzoek. Een belangrijk onderzoeksprogramma in 2019-2020 is het reguleren van nieuwe digitale technologieën. Op initiatief van Nederland is daarvoor recentelijk een aparte stuurgroep opgericht.

Gemeenten

Begin 2018 is in opdracht van ministerie EZK in samenwerking met VNG onderzoek verricht naar de dienstverlening en regeldruk vanuit gemeenten naar bedrijven. Het is positief dat veel gemeenten aan de slag zijn gegaan met het uitvoeren van de verbeteringsuggesties van dit onderzoek en het vervolgonderzoek van VNG Realisatie getiteld 'De tien werkende elementen van ondernemersdienstverlening; hoe organiseer je het succesvol?'. Succesvolle gemeenten tonen betrokkenheid bij de ondernemer, maken afspraken en komen die na, informeren de ondernemer over het proces, en ze wijzen een interne -bij de gemeente- verantwoordelijke ambtenaar aan voor de vraagafhandeling. Verder gaan ze ook na of er meer kwesties spelen bij een ondernemer. Zodoende wordt de kwaliteit van de dienstverlening aan bedrijven door hen merkbaar verbeterd. Daarnaast stimuleert EZK samen met het ministerie van BZK ook dit jaar weer activiteiten van VNG Realisatie om de kwaliteit van de dienstverlening van gemeenten aan bedrijven merkbaar te verbeteren. Hierbij valt te denken aan het uitvoeren van de Ondernemerspeiling door gemeenten, het mogelijk maken van innovatie voor ondernemers onder meer door het delen van best practices voor innovatief inkopen, het verkennen van leveren van centrale content van Ondernemersplein.nl voor gemeentelijke websites, standaardiseren van formulieren en kennis over klantreizen, instrumenten voor houding en gedrag van medewerkers gemeenten naar bedrijven.

Spoor 5: Betere (digitale) dienstverlening

Niet alleen de wetten en regels die overheden maken hebben een impact op de gevoelde regeldruk door ondernemers. Ook de wijze waarop de overheid haar dienstverlening organiseert is hierop van invloed. Het kabinet zet de komende tijd in op betere (digitale) dienstverlening en hulp bij het naleven van wet- en regelgeving.

www.ordz.nl

Op www.ordz.nl is een actuele stand van zaken te vinden m.b.t. de acties in het programma (Ont)Regel de Zorg. Ook zijn diverse filmpjes gemaakt over geschrapte regels. Deze zijn ook op de website te vinden.

Betere dienstverlening

Voor bedrijven is het van belang dat diensten van de overheid eenvoudig en eenduidig beschikbaar zijn, zodat zij geen last hebben van verschillen tussen overheidsorganisaties. Het kabinet werkt hieraan langs twee lijnen, namelijk middels de ontwikkeling van een digitale basisinfrastructuur en door digitalisering van overheidsdiensten.

Digitale basisinfrastructuur

Om digitale dienstverlening mogelijk te maken en overheidsinformatie digitaal beschikbaar te stellen ontwikkelt en verbetert de overheid de digitale basisinfrastructuur. Deze basisinfrastructuur is geen doel op zich, maar een middel om overheidsdienstverlening efficiënt te organiseren rond rechten, plichten en behoeften van bedrijven en burgers.

Wet elektronische publicatie algemene bekendmakingen en mededelingen

In het regeerakkoord is afgesproken dat overheidscommunicatie die nu nog fysiek plaatsvindt, in de toekomst ook digitaal moet kunnen plaatsvinden. Het 'wetsvoorstel elektronische publicatie algemene bekendmakingen en mededelingen' vervangt de verplichting voor bestuursorganen om te publiceren in huis-aan-huis-bladen door een verplichting om te publiceren in het officiële publicatieblad zoals het gemeenteblad of het provinciaal blad. Ook wordt een wettelijke regeling getroffen voor de voorziening 'Berichten over uw buurt', waarmee iedereen via e-mail bericht kan ontvangen over berichten die betrekking hebben op het adres waarop hij is ingeschreven in de BRP. Circa 162.000 bedrijven gaan per week na of de overheid voor hen relevante besluiten heeft gepubliceerd en circa 67.000 bedrijven bezoeken jaarlijks een overheidsgebouw om ontwerpbesluiten in te zien. De afname van regeldrukkosten voor bedrijven als gevolg van digitale terinzagelegging en digitale attendering wordt ingeschat op € 28 mln. per jaar.

De Staatssecretaris van BZK heeft in de zomer van 2018 de overheidsbrede Agenda Digitale Overheid NL DIGIbeter¹¹ aan de Tweede Kamer gestuurd. In deze agenda benoemt het kabinet een aantal maatregelen om de digitale overheidsdienstverlening aan bedrijven door te ontwikkelen. De continuïteit van dienstverlening aan bedrijven staat voorop bij deze doorontwikkeling. Daarom bouwen we voort op voorzieningen zoals het digitaal Ondernemersplein, eHerkenning en de berichtenbox voor bedrijven.

eHerkenning

Per 1 januari 2019 kunnen bedrijven al bij 403 overheidsorganisaties inloggen met eHerkenning, een stijging van meer dan 20% ten opzichte van een jaar daarvoor. Digitale dienstverlening aan bedrijven wordt naar een hoger niveau gebracht; de meeste diensten zullen in de loop van 2019 en begin 2020 met eHerkenning op niveau 3 (substantieel) worden aangeboden. Eerst optioneel, maar na een overgangperiode verplicht. Het UWV is de eerste grote uitvoerder die dit niveau verplicht stelt voor hun werkgeversportaal. Hiermee is een belangrijke randvoorwaarde gecreëerd voor veiliger dienstverlening aan ondernemers. Daarnaast zorgt het vervangen van een papieren gegevensstroom tot een structurele lastenverlichting.

Daarnaast werken we aan nieuwe voorzieningen die de dienstverlening aan ondernemers verbeteren en die het makkelijker maken om gegevens die de overheid al heeft te hergebruiken in contacten tussen ondernemers en de overheid. Deze maatregelen en de stand van zaken zijn verder uitgewerkt als onderdeel van spoor 5 in het bijgevoegde BZK actieprogramma.

Digitalisering overheidsdiensten

In de afgelopen periode is op een aantal punten door diverse departementen vooruitgang geboekt in de verbetering van de overheidsdienstverlening door digitalisering:

➤ **Online muteren Handelsregister**

Begin 2019 zijn meer dan een half miljoen mutaties verwerkt via het nieuwe digitale kanaal om online wijzigingen door te geven van handelsnamen, activiteiten en contactgegevens. KvK ontvangt online gemiddeld 10.000 mutaties per week. De ondernemers die gebruik maken van online muteren zijn zeer te spreken over het gemak hiervan: rapportcijfer 8,6.

➤ **Digitaal aanvragen en melden ILT**

De ILT wil dat alle meldingen en vergunningaanvragen digitaal met zo min mogelijk belemmeringen door de indiener kunnen worden gedaan. In 2018 heeft de ILT weer een aantal meldstromen en aanvraagformulieren voor vergunningen gedigitaliseerd. Het gaat onder meer om: bodem, afval en drones. Het doel is om alle meldingen digitaal te kunnen doen en alle vergunningen digitaal aan te kunnen vragen. De status van de behandeling van elke vergunningaanvraag is dan ook via het webportal 'Mijn ILT' te volgen.

➤ **Elektronische facturering**

Overheidsorganisaties moeten per 18 april 2019 elektronische facturen in Europees formaat kunnen ontvangen en verwerken. Dit leidt tot snellere betaling aan het bedrijfsleven en een nauwkeuriger verwerking van de facturen door de overheid. De Rijksoverheid is sinds 1 januari 2017 in staat om e-facturen te ontvangen en verwerken. Medeoverheden volgen in een hoog tempo en zijn voor een groot deel ook gereed. In 2018 heeft de Rijksoverheid in totaal 573.000 e-facturen ontvangen en verwerkt, dit is een stijging van 35% ten opzichte van 2017. De Rijksoverheid heeft het kenniscentrum e-factureren opgezet om eenduidig over e-facturen te kunnen communiceren en vragen van ondernemers en overheden te beantwoorden.

Hulp bij het naleven van regels

Digitale regelhulpverlening leidt ondernemers aan de hand van een aantal vragen digitaal door de wetgeving die op hen van toepassing is. Regelhulpverlening spelen een belangrijke rol bij het beter

¹¹ Kamerstukken II, 2018 – 2019, 26643, nr. 549

naleven van complexe wet- en regelgeving, doordat ondernemers er op een toegankelijke manier achter komen welke regels op hun bedrijf van toepassing zijn wat hun rechten en verplichtingen zijn. Dit scheelt bedrijven tijd en voorkomt irritatie. Deze kabinetsperiode zijn er verschillende regelhulpen bijgekomen. Zo is er nu een regelhulp die de cyberveiligheid van een organisatie helpt bepalen en adviezen geeft om deze te verhogen. Met de Brexit Impact Scan zien ondernemers wat ze nu al kunnen doen om zich voor te bereiden op de naderende Brexit. En met de regelhulp Financieel CV kunnen werkgevers en werkzoekenden bekijken welke financiële voordelen er zijn bij het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De werkzoekende kan nu een 'financieel CV' uitprinten en meenemen naar het sollicitatiegesprek. Tot slot zijn er regelhulpen voor internationale financiering en gemeentelijke vergunningen opgeleverd.

Centrale landelijke voorziening voor alle overheidspublicaties

In opdracht van BZK wordt momenteel een Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen (LVBB) en de Standaard Officiële Overheidspublicaties (STOP) ten behoeve van elektronische informatie-uitwisseling ontwikkeld. De LVBB is straks de centrale landelijke voorziening voor alle overheidspublicaties en biedt alle functionaliteiten om besluiten te ontvangen, te valideren, bekend te maken, te consolideren en beschikbaar te stellen.

De nieuwe Omgevingswet zal het eerste beleidsterrein zijn dat gebruik maakt van de LVBB. Voor Omgevingswet-regels worden specifieke toepassingsprofielen in de standaard ontwikkeld. De Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen is gekoppeld aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Via de viewer (landelijke loket) van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) kunnen bedrijven zien welke regels over bijvoorbeeld bouwen, milieu, geluidshinder of natuurbescherming gelden op bepaalde een locatie in Nederland. Door een gebied of locatie te selecteren kan een ondernemer in één scherm zien welke kaders vanuit zowel het Rijk als de gemeente, provincie en het waterschap gelden en direct een vergunningaanvraag indienen of melding doen.